

ธรรมานุศาสตร์

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

ปริศนาธรรมของธงกฐิน

ความหมายและปริศนาธรรมของธงกฐินทั้ง ๔

๑. ธงจระเข้ หมายถึง ความโลภ ซึ่งสะท้อนให้เห็นภาพ สัตว์ปากใหญ่กินไม่รู้จักอิ่ม “ธงจระเข้” ใช้ประดับ ในการแห่ มีตำนานว่า เศรษฐีเกิดเป็นจระเข้ว่ายน้ำตามขบวนกฐินจนขาดใจตาย ใช้ประดับวัด ที่ทอดกฐินเสร็จเรียบร้อยแล้ว ญาติโยมที่เดินผ่านไปมาเห็นเข้าก็จะยกมือไหว้อนุโมทนาสาธุ

๒. ธงตะขาบ หมายถึง ความโกรธ ซึ่งสะท้อนให้เห็นสภาพสัตว์มีพิษ พิษที่แผ่ตร้อน เหมือนความโกรธ ที่แผดเผาจิตใจคน “ธงตะขาบ” ใช้ประดับ เพื่อแจ้งว่า วัดนี้ มีคนมาจองกฐินแล้ว ให้ผู้จะมาพิจารณา ทอดกฐิน ผ่านไปวัดอื่นเลย ไม่ต้องเสียเวลามาถาม

๓. ธงนางมัจฉา หมายถึง ความหลง ซึ่งสะท้อนถึงเสน่ห์แห่งความงาม ที่ชวนให้หลงใหล ให้เคลิบเคลิ้ม “ธงนางมัจฉา” ใช้ประดับงานพิธีถวายผ้ากฐิน เป็นตัวแทน หญิงสาว ตามความเชื่อว่า อานิสงส์ จากการ ถวายผ้าแก่ภิกษุสงฆ์ จะมีรูปงาม

๔. ธงเต่า หมายถึง สติ ที่คอยระวังรักษา อายุตนะทั้ง ๖ ซึ่งสะท้อนถึงเต่าที่มีกระดองแข็งคอยคุ้มกัน ป้องกันภัยเมื่อรู้ว่ามิภัยก็จะหดอวัยวะ ซ่อนในกระดองทันที “ธงเต่า” ใช้ประดับ เพื่อแจ้งว่า วัดนี้ ทอดกฐิน เรียบร้อยแล้ว

ในปัจจุบัน จะเห็นเพียงธงจระเข้ และ นางมัจฉา ที่จะปรากฏในงานกฐิน ส่วนธงตะขาบ และเต่า พบเห็นได้น้อย จะมีเป็นบางวัด ที่ยังคงรักษา ธรรมเนียมเก่าอยู่ ทำไมในงานทำบุญทอดกฐิน ผู้คนจะแย่งและอยากได้ธงมัจฉา และธงจระเข้กันมาก หากจะได้จริง ๆ ต้องจอง หรือไม่ก็เป็นประธานใหญ่เท่านั้น กฐินงานหนึ่งจะมีธงใหญ่แค่อย่างละ ๑ ผืนเท่านั้น เพราะว่าคนที่ได้ไปบูชา ติดบ้านเรือน ร้านค้า จะมีเงินทอง ไหลมาเทมา ไม่ขาดสาย ตั้งงานกฐิน ของตามวัดต่าง ๆ ที่มีแต่คน นำเงิน ทอง ข้าวของ เครื่องใช้ต่าง ๆ มาให้ ด้วยจิตศรัทธา

ตัวอย่างรูปธงทั้ง ๔ ชนิด

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
คนอก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ